

Funkcjonowanie pieczy zastępczej, placówek wsparcia dziennego oraz zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w województwie mazowieckim w 2020 r.

30.07.2021 r.

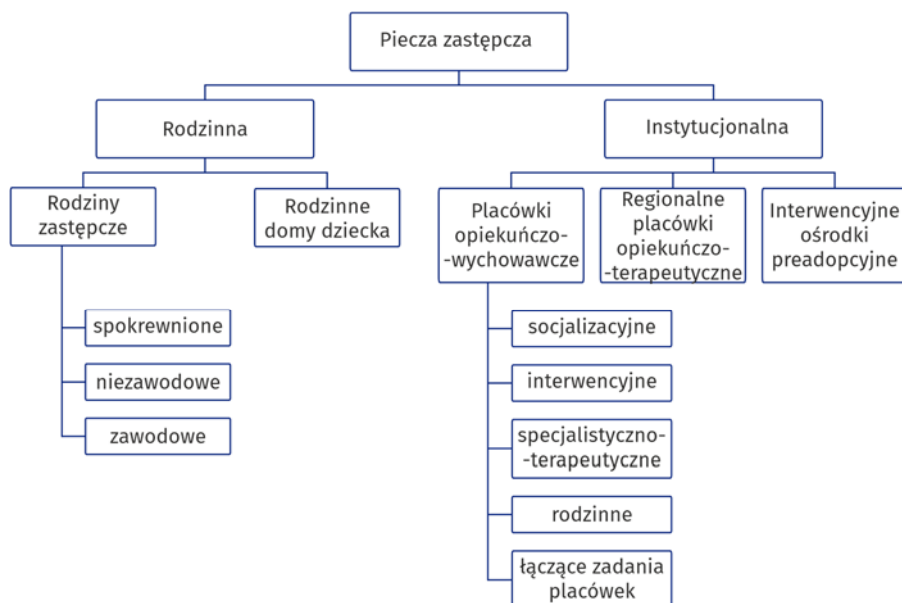
↑ 0,5%

Wzrost liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2019 r.

W województwie mazowieckim w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych, a zwiększyła liczba rodzinnych domów dziecka. Więcej było placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast mniej było placówek wsparcia dziennego. Zmniejszyła się także liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej.

System rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewnia wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowitego lub częściowego wsparcia ze strony rodziny naturalnej.

Formy pieczy zastępczej

Rodzinna piecza zastępcza

W województwie mazowieckim w końcu 2020 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 4037 rodzin zastępczych (o 0,2% mniej niż w 2019 r.) i 63 rodzinne domy dziecka (o 6,8% więcej w stosunku do 2019 r.). Stanowiły one 11,2% wszystkich placówek rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 66,2%, rodziny niezawodowe – 29,8%, a rodziny zawodowe – 4,0%. Rodzinną pieczę zastępczą tworzyło 2056 małżeństw oraz 2044 osoby samotne. Najczęściej pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat (2152 osoby, tj. 52,5%), natomiast najrzadziej osoby do 21 roku życia (19 osób, tj. 0,5%).

Blisko 53% osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej było w grupie wiekowej 51–70 lat

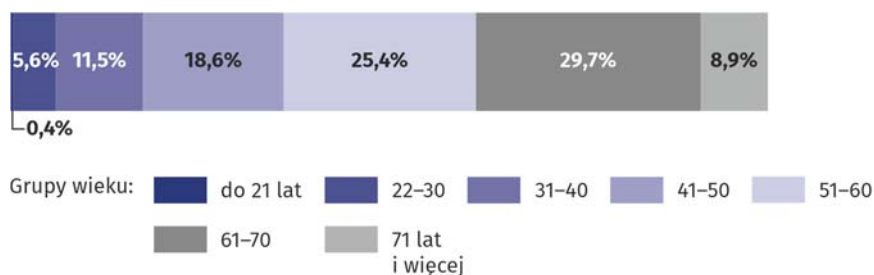
Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym na wsi	Dzieci w rodzinach	
				razem	w tym dziewczęta
Rodzinna piecza zastępcza	2019	4106	1304	5882	2873
	2020	4100	1343	5909	2961
Rodziny zastępcze		4037	1318	5479	2735
spokrewnione		2672	780	3404	1699
niezawodowe		1202	443	1559	812
zawodowe		117	72	387	163
zawodowe specjalistyczne		13	6	27	11
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego		33	17	102	50
Rodzinne domy dziecka		63	25	430	226

Wykres 1. Osoby prowadzące rodzinną pieczę zastępczą według grup wieku w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

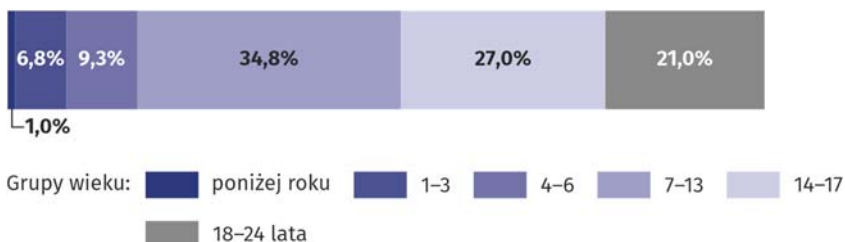

W rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim dniu roku przebywało 5909 dzieci (w tym 79,9% to osoby do 18 roku życia). Ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 0,5%. Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 34,4% i 27,8%). Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 818 dzieci. Spośród wszystkich osób objętych opieką, 565 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 395 było sierotami.

Wśród dzieci korzystających z rodzinnych form opieki, 565 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności

Wykres 2. Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2020 r.

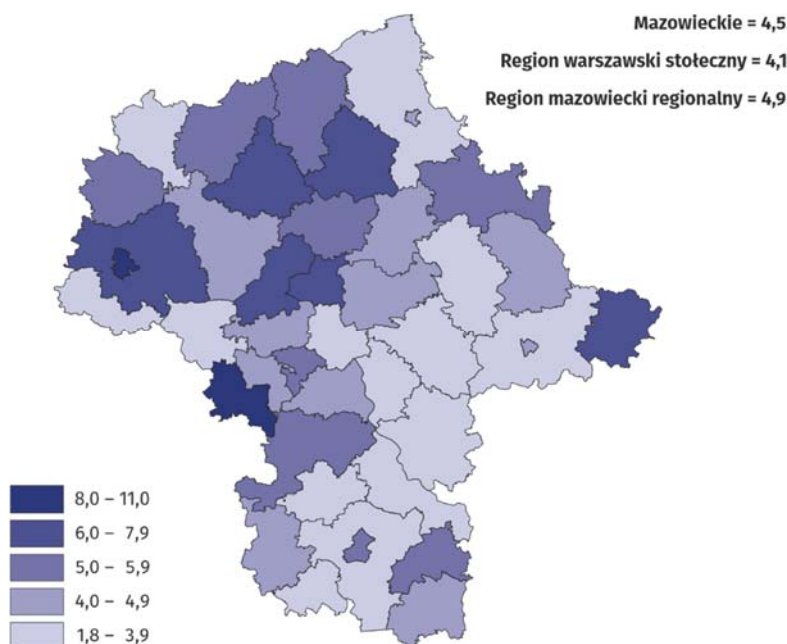
Stan w dniu 31 grudnia

Biorąc pod uwagę liczbę dzieci do 18 roku życia przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku, najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie żyrdowskim (11,9), a najniższy w powiecie sztybołwieckim (2,3).

Mapa 1. Dzieci do 18 roku życia przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

W ciągu 2020 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 528 dzieci do 18 roku życia, tj. o 2,8% mniej niż rok wcześniej. Największą grupę (33,1%) stanowili wychowankowie, którzy powrócili do rodzin naturalnych. Wśród opuszczających rodzinną pieczę zastępczą było 374 pełnoletnich wychowanków, tj. o 6,3% mniej niż w 2019 r. Spośród nich 257 usamodzielniało się, w tym 235 założyło własne gospodarstwo domowe, a 14 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Na terenie województwa mazowieckiego w końcu 2020 r. funkcjonowały 132 placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 131 placówek opiekuńczo-wychowawczych (więcej o 4 niż w 2019 r.) oraz 1 interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Blisko 68% wszystkich miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

Tablica 2. Instytucjonalna piecza zastępcza według typu placówki

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca	Wychowankowie	
			ogółem	w tym sieroty i półsieroty
Instytucjonalna piecza zastępcza	2019	128	1906	404
	2020	132	1811	399
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	131	1791	1624	399
socjalizacyjne	84	1216	1140	278
interwencyjne	6	120	99	12
specjalistyczno-terapeutyczne	1	28	31	5
rodzinne	32	221	182	50
inne ^a	8	206	172	54
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	1	20	22	-

a łącznie zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej stanowiły 11,0% wszystkich placówek tego typu w Polsce.

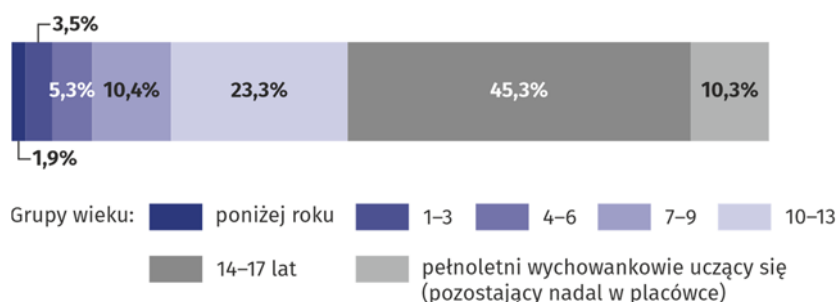
Wśród ogółu placówek opiekuńczo-wychowawczych przeważały placówki socjalizacyjne 64,1% oraz placówki rodzinne 24,4%.

Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 1811, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1791. Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3,1%, natomiast liczba miejsc zmniejszyła się o 5,0%.

W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, w ostatnim dniu roku, przebywało 1646 wychowanków, a w samych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1624. Wśród placówek opiekuńczo-wychowawczych najwięcej wychowanków – 70,2% przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej – 1,9% w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych. Podobnie jak w latach poprzednich, w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, umieszczono więcej chłopców (846) niż dziewcząt (800).

Wykres 3. Struktura wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

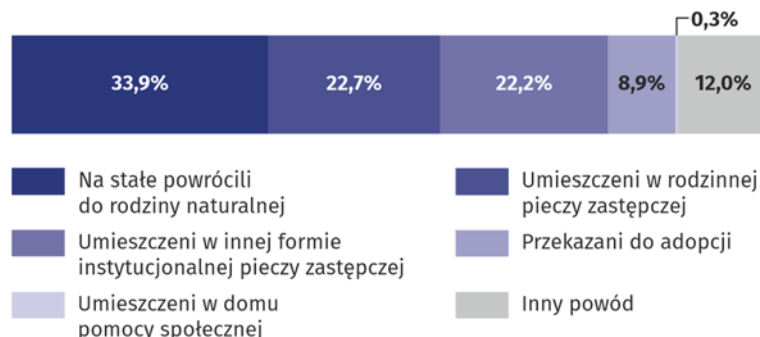

Najliczniejszą grupę (734 podopiecznych) stanowiły osoby w wieku 14–17 lat, a najmniej liczną (32 dzieci) najmłodsza grupa wiekowa poniżej 1 roku życia. W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało również 160 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę.

Najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci w wieku 14–17 lat

Wśród wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej – 75,8% posiadało oboje rodziców. Jedynie 3,8% dzieci było sierotami, a 20,5% półsierotami. Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,5% wszystkich podopiecznych, a 15,1% chorujący przewlekle, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej.

Wykres 4. Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020 r.

W ciągu 2020 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej opuściło z różnych powodów 536 wychowanków do 18 roku życia. Najwięcej z nich (33,0%) powróciło do rodzin naturalnych.

Wśród 243 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2020 r. opuścili placówki, 120 założyło własne gospodarstwo domowe, a 96 powróciło do rodzin naturalnych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w swojej działalności wspierane były pracą 79 wolontariuszy, spośród których 38 pracowało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego

W województwie mazowieckim w końcu 2020 r. opiekę dzienną zapewniało 278 placówek wsparcia dziennego (o 4 mniej niż w 2019 r.) prowadzone w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Stanowiły one 10,2% wszystkich placówek wsparcia dziennego w całym kraju.

Placówki te dysponowały 8096 miejscami, w tym najwięcej (68,3%) znajdowało się w placówkach opiekuńczych. W ciągu 2020 r. z pomocy placówek wsparcia dziennego skorzystało 9473 podopiecznych, w tym 6177 (65,2% ogółu korzystających) z placówek opiekuńczych.

Ponad 68% wszystkich miejsc w placówkach wsparcia dziennego, to miejsca w placówkach opiekuńczych

Tablica 3. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Placówki	Miejsca	Korzystający	
				ogółem	w tym niepełnosprawni
OGÓŁEM	2019	282	8518	7917	411
	2020	278	8096	6956	402
Opiekuńcze		188	5527	4633	113
Specjalistyczne		45	1272	1046	205
Pracy podwórkowej		8	135	129	–
W połączonych formach		37	1162	1148	84

Osoby pracujące z dziećmi były wspierane przez 254 wolontariuszy w placówkach opiekuńczych, 158 – w specjalistycznych, 81 – w połączonych formach i 8 – w pracy podwórkowej.

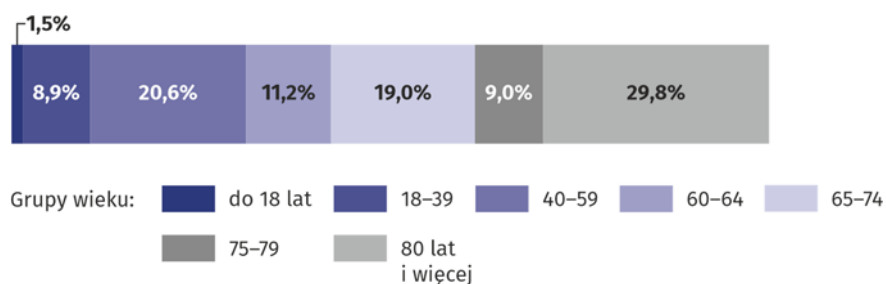
Stacjonarne zakłady pomocy społecznej

W województwie mazowieckim w końcu 2020 r. funkcjonowało 281 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej (o 7 mniej niż w końcu 2019 r.) oraz 4 filie. Z ogólnej liczby zakładów 37,7% stanowiły domy pomocy społecznej, 37,4% – placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, działające na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub statutowej, 16,4% – noclegownie i schroniska dla bezdomnych, 3,2% – domy dla matek, 1,8% – rodzinne domy pomocy i 3,6% – pozostałe niezaklasyfikowane do powyższych kategorii. Stacjonarne zakłady pomocy społecznej (łącznie z filiami) miały do dyspozycji 17052 miejsca (spadek w porównaniu z 2019 r. o 541, tj. o 3,1%). Podobnie, jak w latach poprzednich, domy pomocy społecznej posiadały największą liczbę miejsc (9941, tj. 58,3% ogółu).

W ciągu 2020 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 22251 mieszkańców

Wykres 5. Struktura mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej według grup wieku w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

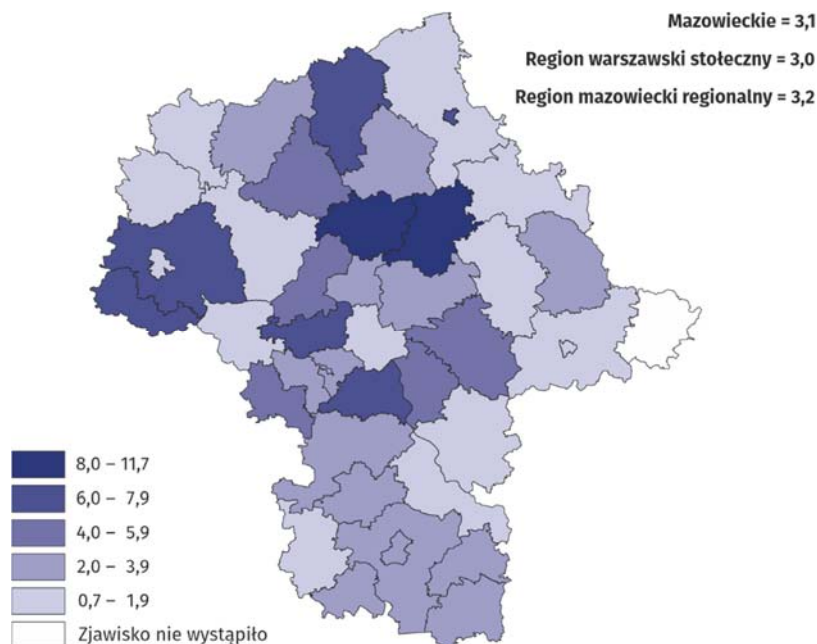

Według stanu z końca roku, we wszystkich zakładach przebywało 14956 mieszkańców (o 9,6% mniej niż rok wcześniej), wśród których 51,5% stanowiły kobiety. Pod względem struktury według wieku, najliczniejszą grupę stanowiły osoby co najmniej 60 letnie – 68,4%, a najmniej liczna była

grupa osób młodych (do 18 roku życia), stanowiąca 1,5% ogółu mieszkańców. Wśród pensjonariuszy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej najwięcej z nich przebywało w placówkach dla osób w podeszłym wieku (5155 osób), a następnie w placówkach dla osób przewlekle psychicznie chorych (2961 osób), najmniej zaś w placówkach dla osób niepełnosprawnych fizycznie (36 osób).

Mapa 2. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Wśród powiatów województwa mazowieckiego najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy i powiatu piaseczyńskiego, a najmniej – powiatów ostrowskiego, żuromińskiego i sierpeckiego. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie pułtuskim (11,5), a najniższy w powiatach ostrowskim (0,5) i ostrołęckim (0,8). Warto zaznaczyć, że w powiecie łosickim nie odnotowano stacjonarnych zakładów pomocy społecznej.

Na umieszczenie w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej oczekiwało 716 osób. Najwięcej z nich oczekiwało na miejsce w domach pomocy społecznej – 76,4% ogółu oczekujących. Większość mieszkańców, tj. 82,8% przynajmniej w części uczestniczyła w finansowaniu swojego pobytu, pokrywając koszty z dochodów własnych. Wśród nich zaledwie 7,8% pokrywało koszty w pełnej wysokości. Dla 8,7% mieszkańców pobyt w całości opłacała rodzina, a dla 5,4% gmina lub budżet państwa.

W ciągu 2020 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 22251 osób. Co szósty mieszkaniec tych zakładów zachorował na COVID-19. Spośród 3724 osób, u których zdiagnozowano koronawirusa, aż 68,7% to mieszkańcy domów pomocy społecznej.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie
Dyrektor Zofia Kozłowska
Tel: 22 464 23 15

Rzeczoznawca:
Centrum Informacji Statystycznej
Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91
e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

Obsługa mediów

tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2019 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Baza BDL -> Ochrona zdrowia, opieka społeczna i świadczenia na rzecz rodziny](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dom pomocy społecznej](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

[Rodzinny dom pomocy](#)

